Gunnar Daan: kundig ontwerper en tekenaar

21-1-95

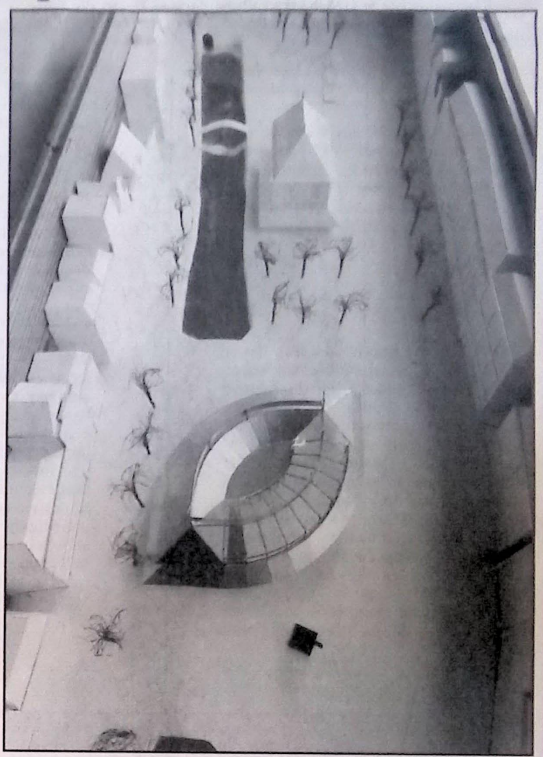
„Op de zeeklei tussen Dokkum, Waddenzee en Lauwersmeer onderscheidt zich plaatselijk een boerderij, een boomgroep of een nederzetting op een terp, maar verder heerst het suizelende zwijgen van een vlakte en bewolkt blauw." De Fries zal deze woorden herkennen, maar voor de 'Hollander' lijkt dit gebied vaak dichter bij de poolcirkel te liggen dan bij de navel van Nederland, de Randstad.

De Limburger Gunnar Daan koos enkele tientallen jaren geleden willens en wetens zijn woonplaats in Oosterbijkerk. Nu heeft het er alle schijn van, dat hij in dit gebied is vastgeklonken. Hij houdt van dit landschap, waarachter de zee soms hol klotst. Met vaardige hand legde hij dit landschap vast zoals hij ook opvallende gebouwen in het buitenland (in het boek afgedrukt) tekent. Hij kan belangwekkende beschouwingen houden over 'de stad'.

Gunnar Daan, nu 55, woont precies tussen de beide grootste steden van Noord-Nederland in, zijn woonplaats, een kop-hals-rompboerderij die is verbouwd en waaraan gebouwen zijn toegevoegd, vormt een driehoek met Leeuwarden en Groningen. Er staat werk van hem in beide steden. Hij doceerde bouwkunde aan de Leeuwarder hts en hij maakte deel uit van de stad-Groninger welstandscommissie. Zijn ster als architect begon te rijzen in een dorp, dat doorgaans alleen de krant haalde tijdens de verkiezingen, want Finsterwolde was een communistisch bouwwerk.

Gunnar Daan bouwde hier voor de hereboer Waalkens een woonhuis met galerie, een projekt dat onder de architecten in het land beroemd zou worden als voorbeeld van een geraffineerde eenvoud, efficiëntie en pure vormgeving. Daan houdt van de strakke vorm, die vaak in zijn ontwerpen terug zou worden gevonden. Hij bouwt voor mensen, zoals zijn collega's ook doen, maar Daan bouwt ook op een filosofie. Hij schreef het al eerder op, en later vertelde hij het de auteur van de monografie opnieuw. '„Het ontwerp wordt een persoonlijkheid, onder de voorwaarde dat dit pas gebeurt als alles goed zit'.

Colenbrander gaat zich in de inleiding van het boek nogal te buiten aan het citeren van architecten uit het verre en nabije verleden, maar het lijkt me toe, dat Gunnar Daan daar geen boodschap aan heeft. Hij boodschapt liever zelf, in geschrift en woord. Hij kan precies uitleggen waarom hij de nieuwbouw achter het Leeuwarder Bonifatiuscomplex de fraaie vorm heeft gegeven, die ze nu heeft of de uitbreiding van het internaat in Lekkum - nu de woning van Leeuwardens burgemeester Apotheker - juist op deze manier heeft ontworpen. Daans fraaie paviljoen voor de tentoonstelling '11 steden, 11 landen', die enige jaren geleden plaatsvond in de Frieslandhal eindigde tragisch. De restanten van Daans kunstwerk liggen nu ergens op een zolder.



Een ontwerp van Gunnar Daan voor een gebouw op de Lange Pijp in Leeuwarden. Bovenaan de maquettefoto de Waag. Het bleef overigens bij een plan.

Foto I.C/Paul Janssen

BERNARD COLENBRANDER: *Gunnar Daan, tussenstand van een oeuvre 1972-1994*. Foto's Arthur Blonk. Uitgeverij 010, Rotterdam; 144 blz., *f* 65.

In dit boek, voorzien van een Engelstalige samenvatting, is een lijst van Daans publicaties opgenomen, maar wat anderen over hem schreven is daar een veelvoud van. De aanleiding was meestal een van zijn ontwerpen. Gunnar Daan bemerkte op een zeker moment in z'n leven, dat hij was 'ontdekt'. Hij werd benoemd tot hoogleraar op de Technische Universiteit Delft, waar hij zelf had gestudeerd. Daan hield een rij relaties aan z'n hoogleraarschap over. Het siert hem dat hij ondanks opdrachten voor het grotere werk zich persoonlijk inzet om de daklijn van een woning in Lemsterland, door hem ontworpen, te verdedigen bij de gemeente als dat nodig is, onder het motto: wie het kleine niet eert is het grote niet weerd.

De lijst van Daans ontwerpen is indrukwekkend, maar niet alles wat hij op papier heeft gezet is uitgevoerd. Dat is niet abnormaal in de architectuur, waar zaken als geld en politiek menig bouwplan blijken te doorkruisen. De titel van het boek (en van de expositie die vandaag in het Nederlands Architectuurinstituut in Rotterdam wordt geopend) maakt duidelijk, dat het hier „een tussenstand van een oevre" betreft. Gezien Daans leeftijd en de overtuiging van de meeste architecten, dat „je het vak pas tegen je zestigste in de vingers krijgt", zit er nog meer in de koker. Gunnar Daan zal bij leven en welzijn nog meer van zich laten horen.

SYMEN KINGMA